

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АЛАГ-ЭРДЭНЭ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭР ХӨВСГӨЛИЙН БЦГ-ЫН
АРДГИЙН АМ НЭРТЭЙ ГАЗАРТ БАЙРЛАХ “МАРГАД” АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БААЗЫН 2025
ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР РА97012017/

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-ын мэргэжилтэн

П.Шинэцэцэг

Биелэлтийг тайлагнасан:

“Маргад” жуулчны баазын захирал

П.Эрхэмбаяр

“Маргад” жуулчны баазын менежер

Б.Даваахүү

**Аялал жуулчлал, үйлчилгээний төслийн тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн
төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлангийн агуулга**

1. Тухайн жилийн бизнес төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн товч танилцуулга
2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт
3. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт
4. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
5. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт
6. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт
7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт
8. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Тайлангийн хавсралтууд:

- Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хэмжилт, дээжлэлт хийж буй агшныг баталгаажуулсан, төсөл хэрэгжиж буй орчны фонтой хамт авсан гэрэл зураг /цэг бүр дээр 2-оос доошгүй/
- Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хийсэн хээрийн хэмжилт, авсан дээжүүдийн лабораторийн шинжилгээний үр дүн эх хувиар
- Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээнүүдийн гүйцэтгэлийг баталгаажуулсан гэрэл зураг /арга хэмжээ бүрд 2-оос доошгүй орчны фонтой хамт авсан гэрэл зураг хавсаргах/
- Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн гүйцэтгэлийг харуулсан гэрэл зураг /нэгж талбай бүр дээр хийхээс өмнө, хийж байх үеийн, хийсний дараах байдлыг харуулсан гэрэл зургууд хавсаргах/
- Орон нутагтай байгуулсан хог хаягдлын гэрээ, түүний биелэлтийг нотлох баримтууд, гэрэл зургууд
- Амралтын газрын 50 метр газрыг камержуулсан гэрэл зураг

Дүгнэлт, санал:

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр:	“Маргад” аялал жуулчлалын бааз
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	П. Эрхэмбаяр
Регистрийн дугаар:	РА 97012017
Хаяг, байршил:	Хөвсгөл, Алаг-Эрдэнэ сум, Хатгал тосгон, 6-р баг
Захирал:	П. Эрхэмбаяр
Утас:	99383080, 88013740

Хүснэгт 1. Төслийн байршил

№	Хойд өргөрөг	Зүүн уртраг	Нийт талбайн хэмжээ
1	50 37 39.98	100 11 48.15	8816 м ²
2	50 37 38.82	100 11 43.05	
3	50 37 40.67	100 11 41.36	
4	50 37 42.68	100 11 47.22	

Дотоодын аялал жуулчлалын үзэсгэлэн яармагт жил бүр оролцон, жилээс жилд өөрийн гадаад харилцаагаа өргөжүүлсээр ирсэн. 2015 оноос гэр буудал, аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж ирсэн туршлагатай

Экологи, газар зүйн хувьд онцгой ач холбогдолтой байгалийн аялал жуулчлалын томоохон бүс болох Хөвсгөлийн БЦГ-ыг түшиглэн гадаад, дотоодын аялагч жуулчдын амрах таатай орчныг бүрдүүлэн, экосистемийг сурталчлан таниулж, үндэсний болон олон улсын түвшинд нийцсэн, нийгэм эдийн засгийн хувьд үр өгөөжтэй үйл ажиллагаа явуулахын зэрэгцээ тогтвортой аялал жуулчлалын нэг хэлбэр болох Нутгийн Иргэдэд Түшиглэсэн Аялал Жуулчлалыг хөгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулахаар зорьж байна.

Манай Маргад жуулчны бааз нь Дотоод гадаадын амрагч нарыг таатай орчныг бүрдүүлэх, иргэдийн чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, эрүүл цэвэр орчинд үйлчилж нэг ээлждээ 60-70 жуулчин хүлээн авах хүчин чадалтай, улирлын чанартай үйл ажиллагаа явуулдаг. Жуулчны баазын талбайд нийт ресторан – 1, амрагчдын байр –13, Монгол гэр – 9 болон бусад тохижилтын барилга байгууламж байна. Үүнд: ариун цэврийн байгууламж, саравч, хүүхдийн тоглоомын талбай, гар бөмбөг, сагсан бөмбөг, агаарын теннис, ширээний теннис зэрэг байдаг.

“Маргад” жуулчны бааз нь Засаг захиргааны хувьд Хөвсгөл аймгийн Алаг-Эрдэнэ сумын Хатгал тосгоны VI багийн нутаг дэвсгэр, Хөвсгөлийн БЦГ-ын Жанхайн Ардгийн ам нэртэй газарт, Хөвсгөл нуурын баруун эрэгт байрладаг.

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Иргэн П. Эрхэмбаярын “Маргад” аялал жуулчлалын бааз төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг матрицын аргыг ашиглан тодорхойлов.

Нөлөөлөлд өртөгч	Газрын гадарга, хэвлий		Агаарын чанар		Хөрсөн бүрхэвч		Ургамлан нөмрөг		Амьтны аймаг		Газрын доорх ус		Хүн амын эрүүл мэнд		Дүн	
	Нөлөөлөгч															
Хатуу хог хаягдал	3	3	5	6	7	6	7	6	4	3	4	5	7	5	37	34
Шингэн хог хаягдал	3	3	5	6	7	6	7	6	4	3	6	6	7	5	39	35
Дуу чимээ, шуугиан	1	1	5	6	1	1	1	1	5	5	1	1	7	8	21	23
Тээврийн хэрэгсэл (утаа, тоосжилт)	5	5	6	6	5	4	5	4	4	3	2	1	5	6	32	29
Дэд бүтэц /авто зам, шугам хоолой, хашаа, тоглоомын талбай г.м/	2	3	6	7	5	6	5	6	4	5	1	1	6	7	29	35
Барилга байгууламж /төслийн төлөвлөлт/	4	5	4	3	5	6	5	6	4	3	1	1	4	3	27	27
Дүн	18	20	31	34	30	29	30	29	25	22	15	15	36	34	185	183

Жуулчны баазын үйл ажиллагааны явцад орчинд бий болж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, түүнийг бууруулах, арилгах, арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах бичиг баримт зэргийг байгалийн бүрэлдэхүүн тус бүрээр тодорхойлон доорх хүснэгтэд нэгтгэн үзүүлсэн болно.

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
1	2	3	7	8		
1.	Жуулчны бааз ашиглалтын явцад машин механизмуудын түлшний шаталтаас гарах хорт хий /азотын давхар исэл, хүхэрлэг хий/, утаа болон цаг агаарын хуурайшилт ихтэй хавар, намрын улиралд төслийн талбай орчмын шороон замаас тоосжилт үүсэх дуу чимээ, хог хаягдал зэрэг болно	Жуулчны баазын үйл ажиллагаан аас гарах тоосжилтыг бууруулах, явган зам авто машины зогсоолын тоосжилтыг багасгах зорилгоор усалгаа хийх.	Төслийн талбайн зогсоол болон үүд хэсгийн 1500 м2 талбай	Жилд 9 удаа*3040.8төг=9122төг 9122төг*1жил=9122төг	2 сард 6 удаа	Баазын машины зогсоол орох. гарах хаалганы үүд, баазын туушаа төв замын хэсгийг 6 сард 1 удаа,7 сард 3 удаа,8 сард 2 нийт 6 удаа 19,8м3 буюу 15840л усаар усалж 11919 төгрөг зарцуулж, тоосжилтыг багасгаж усалгаа хийсэн. Амралтын газрын шороон замыг усалж тоосжилтыг бууруулж усалгааг хамгаалалтын ажилтан тогтмол хийж хэвшсэн.
2.	Жуулчны баазын үйл ажиллагааны явцад үүсэх хог хаягдлыг зохих ангиллын дагуу ангилж зохих хаягдлын цэгт хаях, шатаахгүй байх	Жуулчны баазаас гарсан хог хаягдлыг ангилан ялгаж Хатгалын нэгдсэн хогийн цэгт тээвэрлэж хүргэх.	Төслөөс гарч буй хатуу бүх төрлийн хог хаягдал	450,000	2 сард 3 удаа	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулахад онцгой анхаарч, Жуулчны баазаас гарч байгаа хогийг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, савлаж төрөлжүүлэн (шил, лааз, ус ундааны хуванцар сав, цаас, газны сав зэрэг аюултай хог хаягдал гэх мэтээр) хоёрдогч түүхий эдийг ангилан ялгаж Хатгал тосгоны Ландфил нэгдсэн хогийн цэгт нийлүүлсэн нь үр дүнтэй ажил боллоо. (Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ялгаж буй зургийг доор оруулав)
		Жуулчны баазаас гарах бохирыг Хатгал тосгоны Харганы амын цэвэрлэх байгууламж руу зөөвөрлөх	Шингэн хог хаягдал			

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

						(Шингэн хаягдал зайлуулсан бүртгэл болон хяналтын хуудсыг Хог хаягдлын биелэлт хэсэгт хавсралтад оруулав.
3	Газрын доорх усыг авч ашигласнаар газрын доорх урсцын горим алдагдах, шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох. Мөн Бохир ус дамжуулах шугам хоолойг зориулалтын бус материалаар хийх, шугам хоолойд гэмтэл үүсэх зэргээс гүний усыг бохирдуулж болзошгүй	Ахуйн хэрэглээнд ашиглахаар хурын ус цуглуулах, нөөцлөх сав тавтай байх	Төслийн барилга байгууламжууд	600.0	5 сард	Амралтын газрын томоохон башингын дээврийн усыг цуглуулахаар 1 тонны сав 2 – ийг байршуулж гарсан усыг цэвэрлэгээ болон мод услах хэрэглэж байна.
4	Автомашин хөдөлгөөн, үйлчлүүлэгчдийн тоог хэт олшруулснаас хөрс, ургамал талхлагдах, элэгдэл, эвдрэл үүсэхээс гадна шатах тослох материал, хог хаягдал, бохирын шингэн алдагдсанаас хөрсөнд бохирдол үүсэж болзошгүй.	Төслийн хашаанаас гадна талбайд олон салаа зам гаргахаас сэргийлэх тэмдэгжүүлэх ажил хийх	Төслийн талбай орчмын зам, усны эх үүсвэрийн орчин	3.000.0	5,6 сард	Амралтын хашааны гадна, орох гарах хэсэгт машины зогсоол 50х5 хэмжээтэй газарт зогсоол засаж тэмдэгжүүлсэн
		Төслийн объектууд хооронд явган хүний зам тавих, сэргээн засварлаж байх	Төлийн талбайд	2.200.0	6 сард	Амралтын газрын гол зам ариун цэврийн байгууламж, байшингийн хооронд 200метр газарт явган хүний зам тавьсан Нийт 2500.0 төг зарцуулсан
НИЙТ		2.139.122 төгрөг төсөвлөж, 10.286.919 төгрөг зарцуулсан.				

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хоёр. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
	1	2	3	7	8	
1.	Төслийн талбайн 20-с багагүй хувьд ногоон байгууламж бий болгох	Жуулчны баазын баруун хойд талд ногоон зурвас бий болгох	Мод тарих, зүлэгжүүлэх /Шар хуайс, нарс/ Олон настын үр цацаж ногоон байгууламж бий болгох	545000	5-6 саруудад	Улиас 20ш, бургас 20ш, хайлаас 30 нийт 70 мод тарьсан Ерхөг согоовор олон наст ургамлын 3кг үрээр амралтын газрын талбайд тарилт хийж зүлэгжүүлсэн үүнд 650.000 төгрөгийг зарцуулсан.
НИЙТ		245.000 төгрөг төсөвлөж, 650.000 төгрөг зарцуулсан.				

Гурав. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт
	1	2	3	7	8	
1.	Ахуйн	Хог хаягдлыг зориулалтын, битүүмжлэлтэй, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэх	Хог хаягдлыг тээвэрлэх зориулалтын авто машины жолоочтой гэрээ байгуулж тээвэрлүүлэх.	750.000	6,7-р сард 5 удаа	Хог хаягдлын тухай хуулийн дагуу нийтийн эзэмшлийн талбай болох жуулчны баазын ойр орчны 50 м хүртэлх талбай (жуулчны баазын хамгаалалтын бүс болох хашааны гадна доторх талбай, нуурын эрэг) 7 хоног бүр цэвэрлэв. (Хог хаягдал цэвэрлэж буй үеийн зургийг доор оруулав). Хатуу хог хаягдлыг жуулчны баазын талбайд хог хаягдал түр хадгалах цэгт хуримтлуулан Хүн - байгаль нөхөрлөлийн ахлагч Ж.Сайнбаяртай “Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх, хамтран ажиллах гэрээ” байгуулсны дагуу Хатгал тосгоны Ландфил хогийн цэгт тээвэрлүүлсэн. Үйл ажиллагааны явцад нийт 7 удаа хог тээвэрлүүлж, 1750.0 мян.төг зарцуулсан

**“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн
төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан**

		Хог хаягдлыг ангилах, ачих, цуглуулах технологид нийцсэн, галд тэсвэртэй материалаар хийгдсэн, хог хаягдал салхиар тархах, хур тунадасны ус хуримтлагдах, шүүрэл ялгарахаас сэргийлсэн хогийн сав ашиглах, шинэчлэх	Төслийн хүрээнд	1600.0	5 сард	Хог хаягдал цуглуулах савыг 4x4 хэмжээтэй банзаар хийж төмрөөр доторлож шалыг нь газрын хөрс бохирдуулахгүй, цементээр цутгаж, салхиар тархахаас хамгаалж торлож, борооны ус орохгүйгээр тооцоолж төмрөөр дээвэрлэж 3 хэсэгт ангилан ялгахаар тасалгаатай хийж тэмдэг тэмдэглээг хаалганд нь байршуулсан Хог хаягдлын биелэлт хэсэгт зургийг хавсалтад оруулав/
2.	Үйлдвэрийн	Жуулчны баазаас гарах бохирыг Хатгал тосгоны Харганы амын цэвэрлэх байгууламж руу зөөвөрлөх	Шингэн хог хаягдал	1.050.000	6,7- р сард 3 удаа	Шингэн хаягдлыг бохирын цооногт түр хуримтлуулан Бохир ус нийлүүлэлтийн гэрээг “Бор согоот”ХХК“ тай тээвэрлэлтийн гэрээг “Мөнх оргил транс” ХХК-тай тус тус хийсэн “Бохир ус нийлүүлэх, зайлуулах гэрээ”-ний дагуу зайлуулж, бүртгэлжүүлэн хяналтын хуудас хөтлөн ажилласан. 2025 оны үйл ажиллагааны явцад нийт 13 удаа, 73,5 тн бохир усыг гэрээний дагуу зайлуулж, үүнд 3725 000 төг зарцуулсан болно (Шингэн хаягдал зайлуулсан бүртгэл болон хяналтын хуудсыг Хог хаягдлын биелэлт хэсэгт хавсралтад оруулав
	Аюултай	Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, зориулалтын саванд савлаж хадгалах, аюултай хог хаягдал савлаж хадгалах сав нэг бүр нь “Аюултай хог хаягдал” гэсэн бичиглэлтэй, стандартаар тогтоосон тэмдэг, тэмдэглэгээтэй байх ба ил харагдахуйц газар тухайн хаягдлын нэр, хуримтлуулж эхэлсэн	Төслийн хүрээнд		Төслийн хугацаанд	Хатгал тосгоны ландфиллын байгууламж “Бор согоот ХХК- тай хатуу хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ байгуулсны дагуу аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгах саванд савлаж ангилан газны сав, том жижиг батарейг нийлүүлсэн Газны сав 40кг Жижиг том батарей

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

	хугацааг тэмдэглэсэн байна.				
НИЙТ	1.200.000 төгрөг төсөвлөж, 5.500.000 төгрөг зарцуулсан.				

Дөрөв. Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний биелэлт

Байгаль орчны удирдлагын тогтолцооны гол зорилго нь төслөөс байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, эрсдэлийг урьдчилан илрүүлж түүнээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах ба хянахад чиглэсэн байх ба байгаль орчны бодлогыг тодорхойлох, төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, хяналт шалгалт хийх, удирдлагын дүн шинжилгээ хийх гэсэн таван үе шаттай хэрэгжүүлэх бөгөөд энэ нь байгаль орчны үзүүлэлтийг тасралтгүй сайжруулах ач холбогдолтой.

	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллү үд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нийт зардал /төг.мөнгө/	Хэрэгжүүлэх хугацаа давтамж	Төлөвлөгөөний биелэлт
1	Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо	Жуулчны баазын эргэн тойронд ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийх	Жуулчны баазын бүх объектууд	40м2*10,000=40,000	6 сард	Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн гэрээг “Ган өрлөг” ХХК-тай шинэчлэн байгуулж нийт 70м2 талбай, ариун цэврийн байгууламжид ариутгал хийлгэж 100 мян.төгрөгийг зарцуулсан.
2	Ундны усыг шинжилгээнд хамруулах	Стандарт хэмжил зүйн газарт усны дээжийг хүргүүлж шинжилгээ хийлгэнэ	Ундны ус авах цэгээс дээр авах	120.0	6 сард	Ундны усны эх үүсвэрээс дээж авч Аймгийн стандарт хэмжил зүйн хэлтсийн итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжилгээнд өгсөн 140.0 мян.төгрөгийг зарцуулсан. /Орчны хяналт шинжилгээний биелэлтийн хэсэгт шинжилгээний дүнг хавсралтаар оруулав/
	НИЙТ	300.000 төгрөг төсөвлөж, 240.000 төгрөг зарцуулсан.				

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Тав. Тухайн жилийн БОМТ, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

№	БОМТ, БОМТ-ий хэрэгжилтийг тайлагнах, оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал мян.төг	Хариуцсан зохион байгуулах албан тушаалтан /ажилтан	Зохион байгуулах газар
1.	Хөвсгөл аймгийн БОАЖГ, Маргад жуулчны бааз	БОМТ-ийн биелэлтийн тайланг цахимаар хүргүүлэх	Тухайн жилийн БОМТ-ийг БОНХСайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны А/618 тоот тушаалын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан журмын дагуу БОМТ-ий биелэлтийг боловсруулна.	Жил бүрийн 11 сарын 01	120.0*1 жил=120,0	Маргад жуулчны баазын менежер	Хатгалын БОТХБТ, Хөвсгөл нуурын УТХГХЗ, Маргад жуулчны бааз
2.	Хөвсгөл аймгийн ЗД-ын томилсон ажлын хэсэг БОГазар	Газар дээр нь дүгнэнэ.		Жил бүрийн 12 сард	120.0*1 жил=120,0	Маргад жуулчны баазын менежер	БОУАӨЯ, www.eic.mn-цахимаар
НИЙТ		240.000 төгрөг төсөвлөж, 240.000 төгрөг зарцуулсан					

Зургаа: Тухайн жилийн БОМТ-ийг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Төлөвлөсөн аргачлал хэмжээ	Урьдчилан төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2025он	Сар...	Сар....		
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Дотоод хяналт сулрах, баримт бичиг эмх цэгцгүй байх	<p>Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд 7 ажил төлөвлөснийг хариуцсан ажилтнууд хугацаандаа хэрэгжүүлсэн</p> <p>Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хэрэгжүүлэхэд онцгой анхаарч ажиллав.</p> <p>Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар сургалтыг Онцгой байдлын газрын байцаагчтай хамтран зохион байгуулж бүх ажилчдыг хамруулсан. Мөн галын хор 4 ш нэмж авсан.</p> <p>Байгууллагын цахилгааны сүлжээний бүрэн бүтэн байдалд мэргэжлийн байгууллагаар үзлэг хийлгэж, дүгнэлт гаргуулж зарим нэгийг засаж цэгцлэв.</p> <p>Байгууллагын дотоод журмыг сайжруулан дотоод хяналтыг тавьж, ажиллав.</p> <p>Цагаан үүр, Цагаан уул, Алаг-Эрдэнэ, Хатгал, Чандмань өндөр, Мөрөн сум, Улаанбаатар хотоос 8 оюутан залуучууд, иргэдийг хөдөлмөрийн түр гэрээгээр ажиллуулав. Бүх ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулав.</p> <p>Хөвсгөлийн БОГ, Алаг -Эрдэнэ сум, Аймгийн Онцгой байдлын газар, Хөвсгөлийн УТХГ-ын хамгаалалтын захиргааны хамтарсан шалгалтад амжилттай дүн үзүүлж ажиллалаа.</p> <p>Хатгал тосгоны цагдаагийн тасаг, Онцгой байдлын албанаас өгсөн удирдамж чиглэлийн дагуу гэмт хэрэг, гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх тодорхой ажлуудыг хийв. Тодруулбал, ирсэн амрагч, жуулчдын машиныг бүртгэлжүүлэн, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх талаар, хог хаягдлыг ангилан ялгах чиглэлээр санамж зөвлөмж өгч аялагч жуулчдын дагаж мөрдөх ёс зүйн дүрмийг танилцуулав.</p>					

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

		Амралтын газрын гадна 50м орчинд хяналтын камер 2 нэмж тавьсан Аймгийн БОГ, Онцгой байдал газар, Хатгал тосгоны захирагчийн алба, Хөвсгөлийн УТХГ-ын захиргаанаас зохион байгуулсан сургалтуудад төлөөлөл оролцож, санал солилцов. Хатгал тосгон, Алаг-Эрдэнэ сумын улсын баяр тэмдэглэх арга хэмжээнд мөнгөн тусламж үзүүлж, 100 000 төгрөг хандивлав
--	--	--

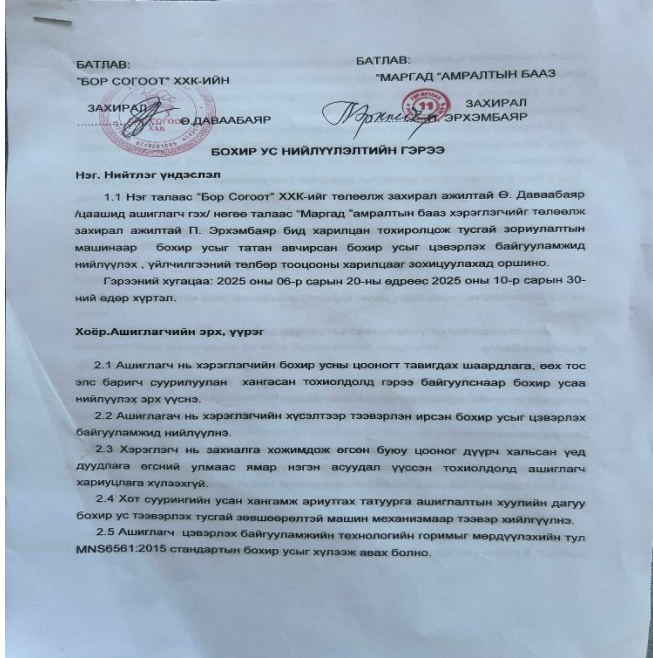
Долоо. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№		Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Арга хэмжээний хэрэгжилт, биелэлт
1	2	3	4
1.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах	соёлын хамгаал	Манай “Маргад” жуулчны баазын төсөл хэрэгжиж буй 8816м3 талбайд түүх, соёлын биет өв байхгүй. Иймээс 2025 оны БОМТ-нд “Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө”-г боловсруулах шаардлагагүй гэж үзсэн. Гэсэн хэдий ч бид Хөвсгөл нуур, Хөвсгөл аймгийн түүх, соёлын биет өв, байгалийн сайхныг түшиглэн аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг үзүүлж байгаа тул орон нутгийн соёлын биет болон биет бус өвийг сурталчлан таниулах үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож байна. Үүний хүрээнд аялагч, жуулчдад Хөвсгөл нуурынхаа мэдээллийг түгээн дэлгэрүүлж, хамгаалах талаар “Соёлын өвийг хамгаалах тухай” хуулийн дагуу ажилладаг.

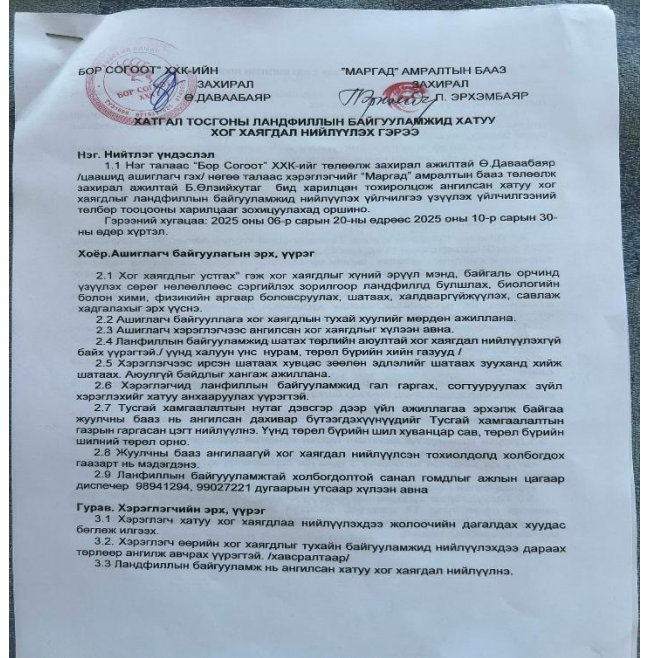
“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Маргад жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлангийн хавсралтууд

/ Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлтийн хүрээнд хийсэн ажлыг баталгаажуулах зураг/

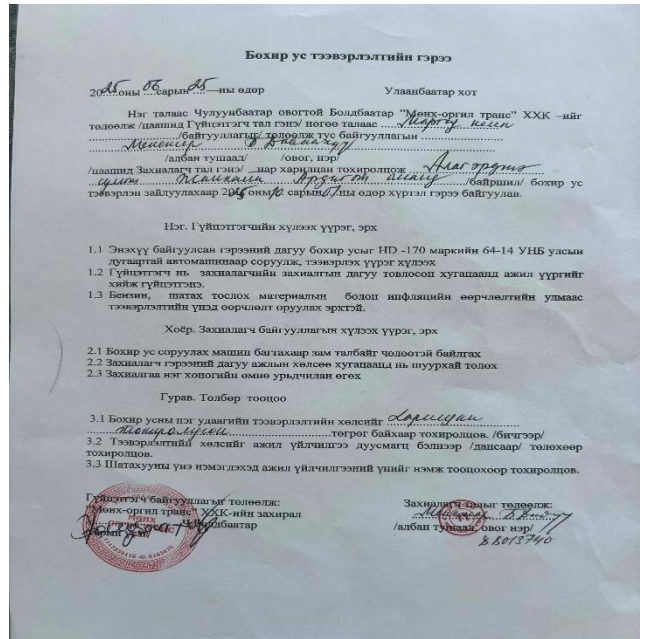
/Бохир ус нийлүүлэх гэрээ/

/Хог хаягдал тээвэрлэх гэрээ/

/Бохир соруулж зайлуулж буй байдал/

/Бохир ус тээвэрлэх гэрээ/

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Байшин ариун цэврийн байгууламж хооронд 200м газар явган хүний зам тавьсан.

Хог хаягдлыг ангилан ялгах савыг хийв

Хог ангилан ялгаж буй байдал

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хамгаалалтын бүсийн хог, хаягдал цэвэрлэж буй байдал

/Орчны тохижилт цэцэрлэгжүүлэлтийн хүрээнд хийсэн ажлыг баталгаажуулах зураг/

/Модны тарьц, усалгааны сав тээвэрлэж ирэв/

/Мод тарьж буй байдал/

20 ширхэг бургас мод тарив

20 ширхэг Улиас мод тарив

Намар мод тарьж буй байдал

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

/Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн хүрээнд хийсэн ажлыг баталгаажуулах зураг/

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 06 сар 27 өдөр Дугаар 01

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	1.5		+			250,000
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 08 өдөр Дугаар 02

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Таймаа Б. Л	2		+			850,000
	88-78х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 15 өдөр Дугаар 03

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	2.5		+			380,000
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 25 өдөр Дугаар 04

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	1.5		+			250.0
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 06 өдөр Дугаар 05

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	2		+			350,000
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 12 өдөр Дугаар 06

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	1		+			100,000
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад кели гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 8 сар 29 өдөр Дугаар 07

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1.	Т.Туревлов	1		+			100,000
	10-32х04						

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цаг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

/Хог хаягдал тээвэрлэх хяналтын хуудас/

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 06 сар 20 өдөр Дугаар 01

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	М.Богдсайх	9	-	+	50.0	450.000	122300
			9x13700				573300

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 06 сар 22 өдөр Дугаар 02

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	5,5		+	50.0	275.000	

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 12 өдөр Дугаар 03

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	6,0		+	50.0	300.000	

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 18 өдөр Дугаар 04

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	10		+	50.0	500.000	

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 24 өдөр Дугаар 05

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	3		+	50.0	150.000	150.000

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 03 өдөр Дугаар 07

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	4		+	50.000	350.000	350.000

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 07 сар 31 өдөр Дугаар 06

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Т.Энхболд	5		+	55000	275000	275000

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 07 өдөр Дугаар 08

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа		Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг	хуурай	шингэн		
1	Ч.Болорбаяр	3		+	50.0	150.000	150.000

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . цаг . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Маргад келин гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 12 өдөр Дугаар 09

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа хуурай шингэн	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг			
1	Ч.Болдбаатар	8		+	50.0	400.000
	64-14 үнэ					

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . . цаг . . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад келин гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 21 өдөр Дугаар 11

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа хуурай шингэн	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг			
1	Ч.Болдбаатар	3		+	50.0	150.000
	64-14 үнэ					

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . . цаг . . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад келин гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 15 өдөр Дугаар 10

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа хуурай шингэн	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг			
1	Т.Энхболд	5		+	55.0	275.0
	40-36 хов					

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . . цаг . . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад келин гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 2 өдөр Дугаар 12

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа хуурай шингэн	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг			
1	Ч.Болдбаатар	5,5		+	50.0	275.000
	64-14 үнэ					

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . . цаг . . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

Маргад келин гэр буудал
хог хаягдал, бохир тээвэрлэх
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

2025 оны 08 сар 08 өдөр Дугаар 13

Д/д	Жолоочийн нэр	Хэмжих нэгж		Тээвэрлэж буй ачаа хуурай шингэн	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
		тонн	кг			
1	Ч.Болдбаатар	3,5		+	50.000	175.000
	64-14 үнэ					

Санамж: 1 хувийг тухайн газартаа
2 хувийг нэвтрэх цэгт
3 хувийг хог хаягдлын цэгт хураалгана.

Нэвтрэх цэг . . . . цаг . . . . минут

Хүлээн авсан жолооч:
Гэр буудлын менежер:

/Бохир ус тээвэрлэх тээвэрлэх хяналтын хуудас/

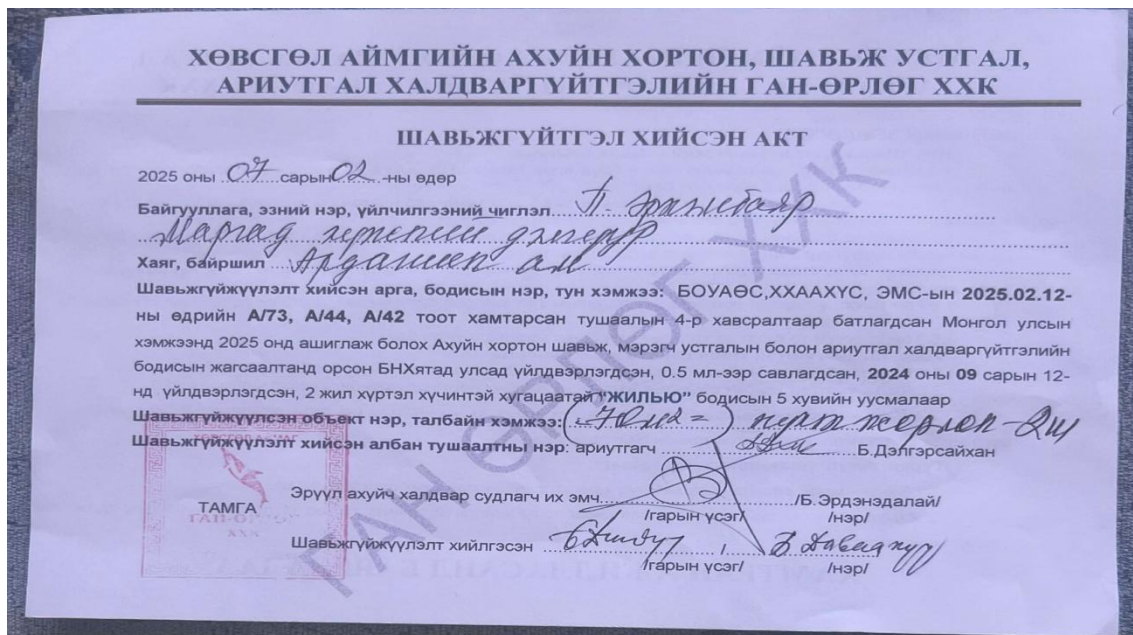

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Ариутгал хийж буй байдал

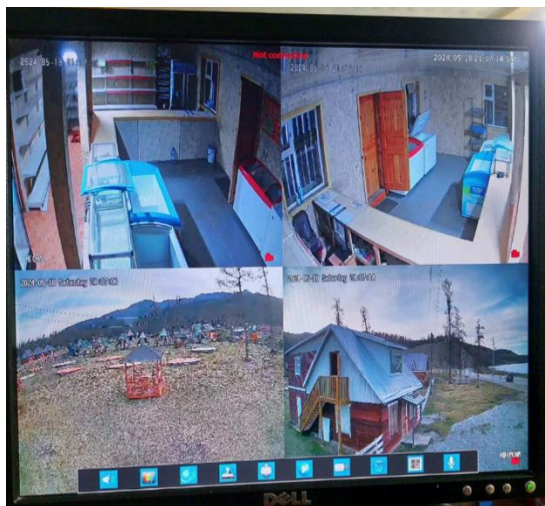
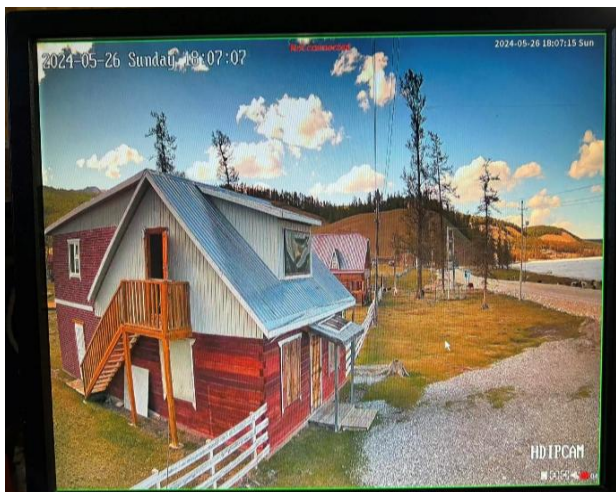
/Газрын төлбөрийн баримт/

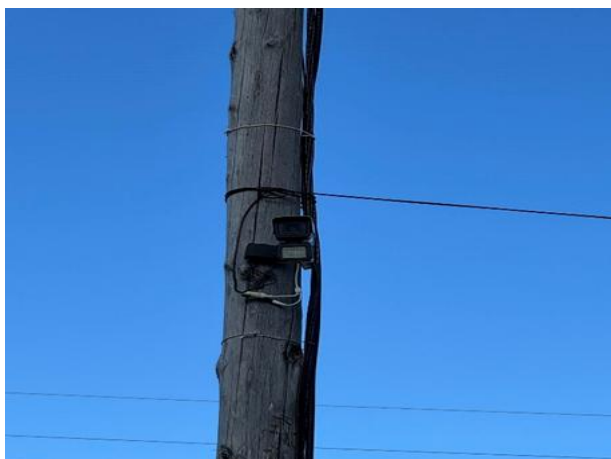
Ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг “Ган өрлөг” ХХК-тай гэрээ байгуулж нийт 70м2 талбайд ариутгал хийлгэсэн

“Маргад” жуулчны баазын 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Амралтын газрын 50 метр газрыг бүрэн камержуулсан

Нягтрал, хамрах хүрээ сайтай хяналтын камер нэмж, суурилуулсан

ДҮГНЭЛТ

Бид 2025 онд амралтын газрынхаа дэд бүтцийг сайжруулах зорилгоор 100 квт-ын трансформатор суурилуулж, байнгын цахилгааны эх үүсвэртэй болсон. Өвлийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх бодлогыг баримтлан, өвлийн байшин 2-ыг нэмж барьсан. Барилга байгууламжуудын өнгө үзэмжийг сайжруулахад онцгой анхаарч, зарим байшингийн дээврийг сольсон. Мөн ариун цэврийн байгууламжийг өргөтгөн, угаалгын газрыг байгуулж, ариун цэврийн байгууламжийг сайжруулж, 28м хоолойг шинээр ашиглалтад оруулсан. Эко ариун цэврийн байгууламжийг ашиглалтад оруулсан. Аялагчдын чөлөөт цагаа тав тухтай өнгөрүүлэхэд зориулж сагсан бөмбөгийн талбайг шинээр цутгаж, стандартын шийд байрлуулсан. Мөн ил галын дэргэд тойрч суухад зориулагдсан саравч хийсэн.

Амралтын газрынхаа хашааг засаж сэлбэн, будаж, далай эрэг дагуух хамгаалалтын дүмбийг шинэчлэн сольж босгох зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэв.

Цагаан-Үүр, Цагаан-Уул, Хатгал, Алаг-Эрдэнэ, Мөрөн сум болон Улаанбаатар хотоос 8 оюутан, 5 иргэнийг хөдөлмөрийн түр гэрээгээр жуулчны баазын тохижилт болон үйлчилгээний ажилд авч, ажиллуулсан нь тэднийг түр ажлын байраар хангаж, амьдрал болон сургалтын төлбөрт дэмжлэг болсон.

Аймгийн Байгаль орчны газар, салбарын хяналт, Онцгой байдал газар, Хатгал тосгоны захирагчийн алба, Хөвсгөл нуурын УТХГХ захиргаанаас зохион байгуулсан сургалтуудад идэвхтэй оролцов. Мөн манай амралтын газар нь БОУАӨЯ, Хөвсгөлийн БОГ, Алаг-Эрдэнэ сум, Хөвсгөл нуурын УТХГ-ын хамгаалалтын захиргаанаас ирсэн шалгалтад амжилттай дүн үзүүлснийг тэмдэглэж байна. Манай амралтын газарт дотоодын 1000 гаруй, гадаадын / БНХАУ, Солонгос, Америк, Тайвань, Ирланд, / 50 гаруй жуулчид ирсэн байна.

Манай бааз 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хэрэгжүүлж ажиллаа. Үүнд:

- Цэвэр ус ашиглах дүгнэлтийг Аймгийн БОГ-аар шинэчлэн гаргуулав. Хөвсгөл нуур Эгийн голын сав газрын захиргаагаар Хаягдал ус хаях, зайлуулах дүгнэлтийг Хөвсгөл нуур Эгийн голын сав газрын захиргаагаар шинэчлэн гаргуулав. Цэвэр ус ашиглах гэрээ, Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг Алаг-Эрдэнэ сумын ЗДТГ-тай шинэчлэн байгуулж цэвэр ус ашигласны төлбөр, ус бохирдуулсны төлбөр, УТХГ-т газар ашигласны төлбөрийг тус тус барагдуулж, татварын байцаагч, газрын даамалтай тооцоо нийлсэн болно.
- Орчны тохижилт, ус хөрс ургамлыг хамгаалахад анхаарч жуулчны үйл ажиллагаа эхлэх болон оргил ачааллын үед баазынхаа доторх, гаднах, далайн эрэг дагуух хог хаягдлыг 7 хоног тутам цэвэрлэж, баримтжуулан усны хамгаалалтын бүс, ил задгай гал түлэх, бие засах, майхан барьж буух, нуурын усанд машин болон хувцас хунар угаахыг хориглох, гал түймрийн аюулаас сэргийлэн, жуулчдад санамж зөвлөмж өгч, хариуцсан байгаль хамгаалагчтай хамтран ажиллаж аялагчдын оргил үед баазынхаа 2 ажилтныг эргүүлээр ажиллуулсан болно.
- Хог хаягдлын менежментийг сайжруулахад онцгой анхаарч, Жуулчны баазаас гарч байгаа хогийг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, савлаж төрөлжүүлэн / шил, лааз, ус ундааны хуванцар сав, цаас, газны сав зэрэг аюултай хог хаягдал гэх мэтээр/ хоёрдогч түүхий эдийг ангилан ялгаж, Хатгал тосгоны Харганы амны Ландфилийн байгууламжид нийлүүлсэн нь үр дүнтэй ажил боллоо. Хог хаягдлыг 3 ангилан түр цуглуулах савыг стандартад нийцүүлэн хийсэн болно. Хог хаягдал цуглуулж тээвэрлэх гэрээг Хүн байгаль нөхөрлөлийн ахлагч Ж.Сайнбаяртай байгуулж, ачуулан хог хаягдлыг хяналтын хуудсаар Бохир ус тээвэрлэх гэрээг “Мөнх–Оргил транс” ХХК-ийн Ч.Болдбаатартай байгуулж, мөн хяналтын хуудсаар баталгаажуулан бүртгүүлж хяналт тавин ажиллав.

Манай жуулчны бааз нь ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг аймгийн “Ган өрлөг” ХХК-аар хийлгүүлэх гэрээ байгуулж ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалыг хийлгэж, бохир усны цооног, 00, хогийн цэг, ариун цэврийн байгууламжийнд 2025 оны 6-р сард ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг 80м2 талбайд хийлгэсэн болно.

Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтэд анхаарч, олон наст ургамлыг үрээр тарьж, Тэр бум мод тарих ажлын хүрээнд 70 ширхэг мод нэмж тарьсан.

Алаг Эрдэнэ сум, Хатгал тосгоны Захирагчийн алба, Хөвсгөл нуурын УТХГХ-ын Захиргаатай байнга хамтран ажиллаж сум орон нутгийн түүхт ой, баяр наадам, ахмадын байгууллага, төсвийн байгууллагуудад хандив тусламж үзүүлж ирсэн ба 2025 онд Алаг-Эрдэнэ сумын баяр наадмын хандив идэвхтэн байгаль хамгаалагч ажиллуулах, цагдаагийн тасаг, Онцгой байдлын албаны байр барих зэрэгт мөнгөн хандив өгсөн

Хатгал тосгоны Цагдаагийн тасаг, онцгой байдлын газрын удирдамж чиглэлийн дагуу гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, гал түймрийн аюулаас сэргийлэх, байгалийг экологийн тэнцвэрт байдлыг алдагдуулахгүй байх орчныг бохирдуулахгүй байх талаар сургалтыг бүх ажилчдыг хамруулан хийсэн.

Баазад ирсэн жуулчид амрагчид болон тэдний машин унааг бүртгэлжүүлэн, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх талаар санамж зөвлөмж өгч, аялагч жуулчдын дагаж мөрдөх дотоод журмыг танилцуулан, барилга байшин объектуудыг камержуулж, харуул хамгаалалтыг сайжруулснаар элдэв гэмт хэрэг зөрчил бүртгэгдээгүй болно.

Санал:

1. Хөвсгөл нуурын эргэн тойронд байгаа айл өрхүүдийг эко ариун цэврийн байгууламжтай болгоход анхаарах.
2. Хатгалаас Тойлогтын уулзвар хүртэл асфальтан замыг 2025 оны 6 сард хугацаанд нь ашиглалтад оруулах талаар аймаг орон нутгийн удирдлага, сонгогдсон УИХ-ын гишүүд онцгой анхаарах хэрэгтэй байна.
3. Хатгалын постоор орсон жуулчид ямар жуулчны бааз, отоглох цэгүүдэд хэд хоног байрласныг бүртгэлжүүлж, тэднээс бааз, отгуудын талаар асуумж авч санал сэтгэгдлийг сонсож байх нь чухал ач холбогдолтой гэж бодож байна.
4. Амралтын газруудын хашааг ногоон хашаа болгож мод тарих
5. Отоглох цэгүүдийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, ариун цэврийн байгууламж хог хаягдалд анхаарах
6. Аялагчдын ая тухтай нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор нийтийн ариун цэврийн байгууламжийг байгуулах